

Az avar kori temető túlnyomórészt 8–9. századi leletanyagot tartalmazott. A többségében szegényes mellékletű sírok közül két öntött övgarnitúras temetkezés emelkedik ki. Megjegyzendő, hogy az északi sírsort egy gazdag kora avar kettős temetkezés indítja, melynek férfi tagját karddal és lószerszámmal temették el.

A leletanyag a Jósa András Múzeumba került.

Munkatársak: Dávid Áron, Scholtz Róbert régészek; Beleznai Gabriella, Gábor Tamás, Király József, Kiss László, Svéda Csaba rajzolók; Bene Zsuzsanna, Heipl Mónika régészhallgatók (SZTE).

PINTYE GÁBOR

299. Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Szelkő-dűlő, Rozsréti kaszáló

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza, N, Á

Az M3 autópálya 215. sz. leőhelye Rozsrétszőlőtől DNy-ra egy a K-i oldalán mély, vízjárta részekkel körülölelt, É-D irányú földhátan található. A terepalakulat alapján a Rozsrétet a Szelkő-tóval összekötő földút Ny-i oldalán elhelyezkedő 148/b leőhely K-i nyúlványáról van szó. A leőhely meglétét a terepbejárás során nem sikerült bizonyítani, bár a domborzat alapján sejtettük, hogy a 148/b lh. itt is folytatódik.

2005. szeptember 26. és november 23. között végeztük el a megelőző feltárást. A 2478 m²-es területen egy késő bronzkori?, egy császárkori és egy késő népvándorlás kori-Árpád-kori település maradványát, összesen 201 objektumot tártunk fel.

Az *őskorra* keltezhető 11 gödör a terület K-i, illetve Ny-i részén, bármiféle rendszer nélkül jelentkezett. Leletanyagukat elsősorban kézzel formált kerámia és állatcsont alkotta. A *császárkori* telepet mindössze 1 ház, 1 gödör képviselte, és előkerült egy császárkori sír is. A *késő népvándorlás korra-Árpád-korra* 13 ház (többnyire kemencékkel, cölöplyukakkal), 16 kemence, 24 gödör, és 12 árok volt keltezhető. A félig földbe mélyített, cölöpszerkezetes házak a terület déli oldalán egy K-Ny irányú sávban jelentkeztek. Betöltésükből korongolt, bekarcolt hullámvonalmintával díszített szemcsés, illetve durva házi-kerámia és jelentős mennyiségű állatcsont került napvilágra. Leletanyagot 26 gödör, 24 árokszakas, 12 kemence és 6 cölöplyuk nem tartalmazott. (Helyzetük és betöltésük alapján feltehetően utóbbi objektumok is a késő népvándorlás korra-Árpád-korra lesznek keltezhetőek.)

Kiemelkedő leletnek számít a terület központjában feltárt *késő császárkori/hun kori* sír. A sírban egy É-D tájolású háton fektetett férfi nyugodott. Bal felkarja mellett egy kecske „kuperított” váza került elő. Mellékleteit egy szürke, kézzel formált füles edény, gyöngyök, öv- és csizmacsatok valamint egy borostyánszínű üvegtárgy alkotta.

A leletanyag a Jósa András Múzeumba került.

Munkatársak: Dávid Áron, Lichtenstein László régészek; Beleznai Gabriella, Király József, Svéda Csaba rajzolók.

BEJINARIU, IOAN – POP, HOREA – SANA, DANIEL – SCHOLTZ RÓBERT

300. Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Szelkő tótól északra (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B

2005. szeptember 8–14. között 2450 m²-en végeztünk régészeti megfigyeléseket az M3 autópálya 152. sz. leőhelyén.

A feltárás során 11 régészeti objektum, valamint egy egymást metsző modern kori árokrendszer feltárásai kerültek elő. A régészeti leletanyagot tartalmazó késő bronzkori gödrök a feltárt terület felső, É felé eső sávjában jelentkeztek.

A leletanyag a Jósa András Múzeumba került.

MOLNÁR ZSOLT – ASTALOŞ, CIPRIAN – KÁDAS ZOLTÁN – VIRAG, CRISTIAN

301. Nyírjákó határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Á, Kö

2005. május 19-én terepbejárást végeztünk Nyírjákó és Rohod külterületén. A tervezett beruházás É-on a Púpos-hegyalja, Homok-mező, Pápai-tag, Szántó-tag, D-ről Nyíres, Jegyző-tag, Eperjes-mező és Zsíros-tag határrészeket érintette.

A *Jegyző-tag* É-i részén, a dűlőúttól D-re fekvő almáskert szélétől, és a 127,4 m-es magassági ponttól ÉK-i irányban mintegy 100 m-re, a nagyfeszültségű távvezeték től kb. 450 m-re É-ra, míg a dűlőúttól D-re 10 m-re egy kis intenzitású 60×30 m kiterjedésű Árpád-kori-kora középkori cserepekkel jelentkező leőhelyet azonosítottunk.

Eperjes-mező: Az előző leőhelytől K felé haladva, a határrész ÉNy-i szélén, a dűlőúttól átlag 50 m-re D-re, a nagyfeszültségű távvezeték és a dűlőút által bezárt szögben, a 127,8 m-es magassági ponttól DDK-i irányban egy kb. 120×50 m kiterjedésű területen szórványos Árpád-kori-kora középkori cserepekkel jelentkező leőhelyet találtunk.

Munkatárs: Szegfű László.

PINTYE GÁBOR

302. Nyírtelek határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ó, Sza, Kö

2005. január 12-én terepbejárást végeztünk a községtől DDK-re fekvő Király-Telek és Felső-Pázsit-dűlő határrészek területén, gázvezeték tervezett nyomvonalán. A terepbejárás során négy leőhelyet találtunk. Ezek mindegyikén találtunk szarmata felszíni telepnyomokat. Továbbá őskori és középkori kerámiát gyűjtöttünk a négyből egy-egy leőhelyen.

Munkatársak: Lukács József és Szegfű László.

PINTYE GÁBOR

303. Ordacsehi, Kécsi-mező, homokbánya

(Somogy megye) U, B, LT, Ró

A leőhelyen az elmúlt években már több alkalommal volt régészeti feltárás. A 2005. évi leletmentést a bányaművelés folytatása tette szükségessé. 2005 tavaszán és őszén három ütemben dolgoztunk.

A bánya ÉK-i részén egy *bronzkori*, a kisapostagi kultúra időszakára tehető település maradványait találtuk meg. Hat nagyméretű, nagy mennyiségű leletanyagot tartalmazó, szabálytalan ovális alakú gödör biztosan, három gyér leletanyagot tartalmazó kisebb méretű objektum feltételesen erre a korszakra datálható. A lelőhelynek ezen a részén három csontvázas sírt is találtunk. Ezekből kettő biztosan, a harmadik nagy valószínűséggel a *kelta kora* tehető. Ez utóbbi sír Ny-K-i tájolású, bolygatott volt, a földjéből egy vascsat került elő, más melléklete nem volt. A másik két sír DNy-ÉK-i tájolású volt, egymással párhuzamosan feküdtek. Az egyik mellett vaskarperecet és a lábához tett edényt találtunk, a másiknak bronz lábpercei, a bal kezén vas karperece volt, lábához két edényt tettek, mellette egy hosszúkás, megmunkált kődarab feküdt.

A bánya DNy-i részén egy szondával azonosítottuk a *neolit* telep határát, melynek során 15 erősen sérült objektum került elő. Egy kisebb területen kilenc objektumot bontottunk ki, ezek közül két gödör a *római kora* tehető. A többi objektum – hat kisebb-nagyobb gödör és egy nagyobb méretű, ovális alakú objektum – őskori volt, nagyobb részük a dunántúli vonaldíszes kerámia időszakára keltezhető.

Munkatársak: Molnár István régész, Mészáros Szilvia, Varga Gyula, Móricz Róbert technikusok.

NÉMETH PÉTER GERGELY – MOLNÁR ISTVÁN

304. Orfalu, belterület (Hrsz.: 54)

(Vas megye) Ő, Á, Kö

2005. szeptember 13-án régészeti terepbejárást végeztünk a falu fejlesztési területein. Az egyetlen terület, ahol kerámiákat találtunk a falu belsejében van. Az 54-es helyrajzi számmal jelzett belterületi szántón egy szélesebb plató meredek oldalának egyik teraszán több őskori, Árpád-kori és középkori telepre utaló jelenséget fedeztünk fel. A dűlő környékén patak vagy folyó nincsen, de a terület körül több vízjárta árok és tóka is elhelyezkedik, ami a régészeti kultúrák könnyű megtelepedését segíthette elő.

Munkatársak: Derdák Ferenc, Szilasi Attila Botond, Kiss Krisztina és Mátyus Magdolna.

ILON GÁBOR

305. Oros, IV. homokbánya

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, LT

A homokbánya területén a Nyíregyházát K-ről elkerülő út építése miatt vált szükségessé a leletmentés, amelyet 2005. június 23. és július 29. között végeztünk. A lelőhely a 600 m hosszú és nagyjából ugyanilyen széles, nagy homokdombnak csak az É-i, lankásabb, hosszan elnyúló lejtőjén húzódott. Közelítőleg egy 110×40–70 m széles felületen dolgoztunk. A tiszta, gyorsan száradó és omló homoktalajban az objektumfoltok igen rosszul rajzolódtek. A feltárás során 23 objektum, valamint jelentős mennyiségű leletanyag került felszínre. A feltárt ob-

jektumok az 5547 m²-es terület ÉÉNy-i részén csoportosultak, a lehumuszolt terület déli szegélye felé csak szórványosan jelentkeztek. Egy neolit és egy késő vaskori teleprészletet tártunk fel.

Az elúszó, szabálytalan *újkőkori* gödrök meghatározása különösen bonyolult volt, mert a lejtős domboldalon mindenfelé került elő szórvány régészeti anyag. Vagyis a neolit telep a talajerózió miatt már nagymértékben „elkopott”. A feltárás déli részén egy tárolóvermes neolit ház maradványai kerültek elő. Ezenkívül 11 másik, az AVK kultúrához tartozó gödröt és egy tűzhegyet bontottunk ki.

A feltárt terület É-i részén egy kelta házsor került elő. Az 5(?) házból három egymáshoz egészen közel állt. A vaskori objektumok sorát még egy gödör és egy kút egészítette ki. Leletanyaguk közepesnek mondható.

Munkatársak: Babolcsi Andrea régész, Mester Andrea gyűjteménykezelő, Urbán Norbert rajzoló.

CRIȘAN-BĂCUEȚ, SANDA – KÁDÁS ZOLTÁN –
MOLNÁR ZSOLT

306. Orosháza, Bónum, Faluhely

(Békés megye) A

2005 tavaszán elvégeztük a 10. sz. lelőhely feltárását az Orosházát elkerülő út főútvonali nyomvonalszakaszán. A lelőhely K-i részén feltárt objektumok egy bonyolult árokrendszer részletét képezték, ill. kettő közülük ház/műhely volt. Nagy részük a késő avar korba sorolható leletanyagot tartalmazott.

A feltárt terület a főútvonali nyomvonal megkutatott részének legnyugatibb részét képezte, melytől K-re 700 m-en keresztül, az avar teleprészlet közvetlen szomszédságában csak Árpád-kori objektumokat tártunk fel 2004-ben. A most feltárt avar teleprészlet egy széles és mély ősmeder K-i partjának keskeny sávjára támaszkodik, mely ősfolyó túlsó, Ny-i partján Gyucha Attila folytatott ásatásokat ez évben (13. sz. lh.).

RÓZSA ZOLTÁN

307. Orosháza, Bónum, régi téglagyár

(Békés megye) A

2005. április 4. és június 2. között a 47. sz. főút Orosházát elkerülő szakaszának építéséhez kapcsolódóan megelőző feltárást végeztünk az orosházi 13. sz. lelőhelyen. Az ásatás során 150×30 m-es felületen két csoportban késő avar kori, leletanyagban szegény objektumokat tártunk fel. Több ház mellett árokrendszerek és agyagki-termelő gödrök kerültek elő.

GYUCHA ATTILA

308. Ónod, vár

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Á, Kk

2005. augusztus 1. és szeptember 30. között folytattuk a vár helyreállítását megelőző kutatást. A belső vár DK-i